

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор Державного науково-методичного
центру змісту культурно-мистецької освіти

М. М. Бриль

2021 р.

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР
ЗМІСТУ КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

ВОКАЛІЗИ ДЛЯ ДІТЕЙ

Збірка педагогічного репертуару
для закладів початкової мистецької освіти
та фахової передвищої мистецької освіти

Київ – 2021

Укладач:

С. В. Железняк

викладач відділу хорового диригування
Уманського обласного музичного
коледжу ім. П. Д. Демуцького, спеціаліст
вищої категорії, викладач-методист

Рецензенти:

О. Г. Небога

викладач кафедри естрадного співу
Київської муніципальної академії музики
ім. Р. М. Глієра, спеціаліст вищої
категорії, кандидат мистецтвознавства

Ю. М. Тулуман

викладач циклової комісії «Музичне
мистецтво естради» класу «Вокал»
Черкаського музичного коледжу
ім. С. С. Гулака-Артемівського,
спеціаліст вищої категорії, викладач-
методист

Відповідальна
за випуск

А. Г. Полещук

Рекомендовано

на засіданні циклової комісії «Спів»
Уманського обласного музичного коледжу
ім. П. Д. Демуцького

(протокол № 6 від 10 січня 2021 р.)

© Железняк С. В., 2021 р.

© Державний науково-методичний центр
змісту культурно-мистецької освіти, 2021 р.

ВСТУП. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Стійке оволодіння вокальними навичками досягається шляхом систематичних вокальних вправ. Необхідно сказати, що основні принципи вокального виховання єдині, як для дорослих співаків, так і для дітей. Різниця полягає лиш у специфіці виховання дитячого голосу, у психологічних особливостях і фізіологічних можливостей дітей в тому чи в іншому віці. Крім того для вокального виховання дітей потрібен особливий музичний матеріал.

Автор на протязі багатьох років працював з дитячими голосами, має великий власний досвід, а також вивчав досвід сучасних педагогів-вокалістів. На основі зазначеного була написана збірка вокальних вправ (вокалізів, чи вокальних етюдів), які можуть отримати позитивні результати у роботі над дитячими голосами. 50 вокалізів дають можливість підібрати вправи за своїм смаком і доступністю виконання учнем. Розуміючи, що педагог не завжди має змогу змінювати тональність вправи автор великою кількістю вправ дає широкий вибір та змогу відібрати саме те, що потрібно у даний момент в роботі з учнем.

В процесі роботи з вокальними вправами важливим моментом є правильне співвідношення між роботою над окремою навичкою і з'єднанні цих навичок в єдиний комплекс засобів художньої виразності. Правильний підбір вправ допомагає виробити і закріпити кожен елемент окремо, а також закріпити комплекс цих навичок і вмій загалом.

Мистецтво співу потребує оволодіння складним комплексом художньо-технічних елементів. При цьому ціленаправлений, поступово ускладнений музичний матеріал вокалізів сприяє вирішенню цієї задачі. Вправи підбираються згідно рівня співочого розвитку учня і поступово ускладнюються в процесі навчання. Наприклад, пропонуючи вправу на кантилену, свідомо спрощуємо решту елементів художньої виразності: ритм, мелодичний малюнок, темп, теситуру. Підбираємо вправу з нескладним ритмом, плавним мелодичним малюнком, в нешвидкому темпі і середній теситурі. Таким чином ми створюємо найбільш зручні умови для засвоєння даної навички.

Першою умовою системи вокальних вправ є виховання свідомого відношення учнів до тих учбових задач, які ставляться в процесі навчання. На початку навчання діти потребують пояснення і наглядний показ

викладача. В подальшому в результаті свідомого навчання учні починають самостійно застосовувати отримані навички в процесі вокального виконання.

Другою умовою системи вокальних вправ є поступове ускладнення учбових завдань. В процесі освоєння вправ необхідно іти від простого і зрозумілого, доступного – до більш складного. Кожна нова вправа повинна бути пов'язана з попередньою, спиратись на неї і робити крок вперед.

Третьою умовою системи вправ є аналіз особливостей самого процесу формування навичок. Нова вправа, нова задача при повторі відомого матеріалу, новий методичний прийом в закріпленні навичок – все це сприяє підтримки активності, уваги, інтересу в процесі роботи над формуванням співочих навичок. На початковому етапі роботи особливо важливо зацікавити учня предметом навчання, мистецтвом співу. Необхідно показати все багатство і велич вокального мистецтва, побудити учня до бажання оволодіти ним.

Четвертою умовою системи є різноманітність завдань, пермикання уваги учня в процесі роботи над вправою з одного співочого завдання на інше. Довго затримування учня на якійсь задачі може привести до того, що він, працюючи на оволодінням одною навичкою, не зуміє натренувати свою увагу, щоб охопити відразу декілька завдань.

П'ятою умовою системи вокальних вправ є необхідність регулярної послідовної роботи. Випадкові, нерегулярні, з великим переривом у заняттях, уроки не приведуть до оволодіння співочих навичок, які потребують великого впертого послідовного підходу.

Основними вокальними навичками є співоче дихання, співоче звукоутворення і співоча дикція. Ці три елементи вокального мистецтва являються фундаментом співу.

Співоче дихання

Під час співу ми маємо справу з мішаним диханням. Якість співочого дихання залежить перш за все від правильного вдиху, який повинен бути глибоким, швидким і тихим. Вдих робиться одночасно через ніс і через рот. Якість співочого дихання залежить також і від правильного видиху, від економної витрати дихання під час співу, від вміння регулювати видих. Укріплення дихального апарату можливе і за рахунок фізичних вправ (заняття спортом, гімнастикою). Необхідно зауважити, що на першому етапі роботи над диханням наглядність, показ викладача є найбільш доступним

методом навчання. Принципи співочого дихання і у дорослих і у дітей є тотожні. Типи дихання діляться на ключичне, недопустиме і грудне і нижньореберне діафрагматичне. Цей поділ досить умовний, мова може йти тільки про переважну участь тої чи іншої частини дихального апарату. Голосова функція людини за своєю природою є цілісним явищем, комплексом елементів, які регулюються в значній мірі автоматично, рефлекторно. Характер дихання учня залежить від його фізичної і нервово-психічної організації. Дякуючи вокальним заняттям з дитинства у людини напрацьовується стійкі навички глибокого нижньореберно-діафрагматичного дихання. Ці навички є цінними не тільки для співака, але і для оратора, педагога, лектора, драматичного артиста. І вокальні вправи – це найкращий шлях в досягненні результату.

Співоче звукоутворення

Невідривно з диханням пов'язаний співочий звук, який виникає під час змикання і розмикання голосових зв'язок. Основною вимогою художнього вокального виконання є красивий і правильний співочий звук. Коливання голосових зв'язок утворюють звукові хвилі, які направляються у верхню порожнину, яка і являється резонатором, підсилювачем голосового апарату. Ці звуки резонують також в грудній клітці. Успіх роботи в цьому напрямку забезпечує виховання голосу з примарних звуків, з тієї частини діапазону, яка звучить найбільш природно, зручно. Найчастіше примарні звуки знаходяться посередині діапазону співака. Починаючи розвивати голос з примарних звуків ми поступово розширюємо діапазон учня вверх і вниз. Такими звуками є у високих голосів *ля1 – до2*, у низьких – *ре1 – ля1*. Таким чином найбільш зручними на першому етапі навчання є ті пісні і вправи, які мають діапазон *ре1—до2*. При виборі музичного матеріалу вправ рекомендуються побудовані на низхідних рухах мелодії донизу. Це дає можливість перенесення головного , більш легкого звучання на звуки відносно більш низькі. Цю роботу необхідно вести обережно в поступово. Регістри дитячого голосу ті ж, що і у дорослих: головний, грудний і мікст. Основою звукоутворення у дітей особливо молодшого віку є високе головне звучання. Низькі голоси у дітей зустрічаються набагато рідше.

Співоча дикція

Питання співочого звукоутворення тісно пов'язане з питанням вимови, дикції. Спів – це протяжність звучання, яке можливе дякуючи голосним звукам. Вокальна дикція потребує підвищеної активності артикуляційного апарату. В'ялість артикуляції – це найбільша причина поганої дикції.

Величезне значення для дикції набувають приголосні звуки і їхній взаємозв'язок з голосними. Голосні і приголосні тісно взаємодіють між собою, від якості цієї взаємодії залежить дикційна чіткість. Треба відмітити, що характерним недоліком дикції дітей як правило є в'ялість артикуляції, малорухливі губи, язик, нижня щелепа, погано відкритий рот. Активність артикуляційного апарату в основному залежить від енергійної, чіткої вимови приголосних звуків, чим чіткіше вимовляються приголосні – тим яскравіше звучать голосні. Приголосні, які вимовляються з участю голосових зв'язок, більш зручні у вокальному відношенні. Це звуки *б, в, г, д*. Важливе значення в роботі над дикцією має вимова складів, які складаються з декількох приголосних.

Робота над ритмом

Сучасна музика насичена різноманітними ритмами, виконання яких створюють при співі деякі труднощі. Для подолання ритмічних труднощів пропонуються вокальні вправи з «гострим» сучасним ритмом. Найбільш розповсюдженим ритмічним елементом, який часто зустрічається в сучасній музиці є синкопа, тобто перенесення сильної долі на слабку. Цим досягається ефект активності і це додає твору особливого колориту. В поєднанні зі швидким темпом такий прийом додає виконавцю трудність. Вимовляння приголосних теж затрудняється. Все це корегується за допомогою спеціальних вокальних вправ.

Система вокальних вправ

Система вокальних вправ на уроці постановки голосу вибудовує порядок і послідовність учбових задач у вихованні вокальних навичок. Викладач за допомогою системи вокальних вправ розподіляє учбовий матеріал згідно принципів вокальної педагогіки і з урахуванням фізіологічних і психологічних особливостей учнів. Система вправ є комплексом оволодіння вмінь та навичок і подається в такому об'ємі і послідовності учбових завдань:

- 1) Напрацювання навичок співочого дихання. Виховання наспівності і легкості звучання дитячих голосів. Це потребує правильної співочої постави і чіткої артикуляції.
- 2) Вирівнювання, округлення звучання голосних, розвиток мікстового звучання, зглаження реєстрів.

3) Кропітка робота над дикцією, напрацювання навичок короткої і енергійної вимови приголосних і укріплення навичок ясного формування голосних. Робота над тембром.

4) Напрацювання навичок двухголосного співу на основі унісону кожної партії і співвідношення між ними.

5) Напрацювання рухливості голосу, чіткого і легкого виконання нот мілкої тривалості.

6) Напрацювання енергійного повного форте і м'якого звучного піано. Навички співу з різною динамікою.

7) Напрацювання навичок точного інтонування при русі голосу по півтонах.

8) Напрацювання навичок трьохголосного співу.

Оволодіння цим об'ємом вокальних навичок в залежності від співочої підготовки розраховане на весь період навчання. Система вокальних вправ будується з урахуванням учбового матеріалу. Спеціально підібраний музичний матеріал вправ на кожне конкретне завдання дає можливість фіксувати увагу учнів на конкретному вокально-технічному прийомі, вмінні чи навичці, які потрібно напрацювати в процесі вправ. Вокальні навички набуваються в результаті систематичних занять. Вправи потребують достатньої уваги зі сторони учнів, які повинні розуміти мету вправи і вміти критично відноситись до помилок. Вокальні навички повинні опиратись на слухові. Перш ніж заспівати звук чи мелодію учень має уявити собі це звучання (висоту, силу, характер, тембр звука). Дуже важливо зацікавити учнів якісним високохудожнім музичним матеріалом, емоційністю і майстерністю проведення занять.

Перша учбова задача

Першою учбовою задачею, яка закладає основи вокальної майстерності, є напрацювання навичок співочого дихання в зв'язку з наспівністю, легкістю звучання. Це потребує перш за все правильної співочої постави, а також ясної і вільної артикуляції. Зв'язний, плавний спів (спів на легато) є основою вокального мистецтва. Саме протяжність звучання людського голосу складає специфічну своєрідність мистецтва співу. Співати – означає тягнути звук. Але це можливо тільки у випадку, коли учень володіє навичкою поступового, плавного видиху. Вправи пропонуються в середньому регістрі на обмеженому діапазоні.

Приклади: вокалізи №1, №2, №3, №4, №11, №12, №14

З перших уроків педагог вимагає, щоб учень брав дихання безшумно, глибоко і спокійно. Робота над співочим диханням потребує тривалих і систематичних занять і вокальні вправи підходять для цього якнайкраще. Вправи можна співати як називаючи ноти, так і на будь який зручний склад (ду, льо, зі, ді).

Друга учбова задача

Іншою дуже важливою художньо-технічною задачею є вирівнювання, округлення звучання голосних, розвиток мікстового звучання, згладжування регістрів. Розширюючи діапазон учня, ми відразу стикаємось з необхідністю спеціальної ретельної роботи над вирівнюванням регістрів. Без цього неможливо оволодіти культурою співу. В практиці для досягнення однорідності звучання на усьому діапазоні педагоги рекомендують змішування грудного і головного регістрів. Це досягається переносом елементів головного резонансу на більш низькі звуки, а при підвищенні звука – зменшувати поступово грудний резонанс і збільшувати головний. Включення елементів головного резонансу в нижні тони досягається шляхом перенесення легкого головного звучання на звуки більш низькі. Вправи з поступовим рухом вгору і вниз допомагають у вирішенні цієї задачі.

Приклади: вокалізи №22, №28, №31, №35, №38,

Третя учбова задача

Третьою задачею є поглиблена робота над дикцією, вироблення навичок короткої енергійної вимови приголосних і закріплення навичок ясного формування голосних. Педагог з перших уроків має слідкувати за роботою артикуляційного апарату (форма рота, рух нижньої щелепи і т. д.). Після освоєння учнем артикуляційно оформленого формування голосних звуків – головною задачею стає вироблення навичок вимови приголосних. А саме, активізація артикуляційного апарату, досягнення чіткої дикції під час співу. Вправи для цього підбираються більш рухливі. Для досягнення гарної вимови необхідно активізувати роботу губ, нижньої щелепи, кінчик язика, а також кореня язика, м'яке небо в роті. Учні можна запропонувати чітко вимовити текст пісні без музичного інтонування майже пошепки (дуже тихо). Таким чином буде задіяний артикуляційний апарат на повну, інакше цього не зробити. Можна використовувати скоромовки або вправи, де зустрічається декілька приголосних підряд, незручні для вимови (др, бр, зр...)

Четверта учбова задача

Четвертою художньо-технічною задачею є вироблення навичок двухголосного співу. Спів у дуеті закріплює і відточує основні співочі навички. Перш ніж переходити до двухголосного співу, необхідно навчити дітей чисто співати в унісон, який є основою, фундаментом, на якому тримається багатоголосний спів. Важкість переходу на двухголосний спів складається з того, що учень має освоїти нову для себе навичку – утримувати свою мелодичну лінію і одночасно лінію партнера. Таким чином в учня розвивається гармонічний слух. Раніше вважали спів в терцію – найбільш доступним видом двухголосся. Досвід сучасних педагогів говорить, що правильніше починати таку роботу з вправ і пісень з самотійним рухом голосів. У творах з самотійним рухом голосів учні значно швидше освоюють двухголосся. При терцовому двухголоссі другий голос позбавлений яскравої лінії, що легко запам'ятовується. Крім того спів у терцію потребує більш розвинутого гармонічного слуху, бо голоси у виконавців знаходяться дуже близько один від одного і учні часто переходять з голосу на голос. Відсутність необхідних слухових навичок на початковій стадії навчання веде до того, що другий голос «збивається» на перший і співає в унісон мелодичну лінію. Коли ж співаки виконують твір з самотійним голосоведінням слухове сприйняття партії другого голосу при одночасному виконанні своєї партії не потребує від учасників такої тонкого диференціювання, як при терцовому русі голосу. При цьому більш широке розташування голосів дозволяє більш низьким голосам не «тягнутися» догори за першими, і навпаки. На початку роботи оволодінням навичками співу двухголосся, необхідно брати вправи короткі за розміром, з яскравою виразною мелодією і з нескладним ритмом. Спочатку потрібно брати вправи з епізодичним двухголоссям, а вже потім вправи з самотійним голосоведінням, цілком побудовані на двухголоссі. Деякі педагоги рекомендують для розвитку самотійності партій використовувати канони. Дійсно, наявність однієї мелодичної лінії і для першого і для другого голосу полегшує розлучення канону. Спів канону як правило зацікавлює, оживляє учасників співу. Освоєння гармонічного і поліфонічного двухголосся є однаково важливим. При роботі над двухголоссям необхідно підкреслити, що система вправ будується з нарощуванням вимог, які пропонуються учасникам дуету. На двухголосному матеріалі ми закріплюємо навички співочого дихання, звукоутворення, дикції у їх органічній єдності на базі вокальних вправ.

Приклади: вокалізи № 44, №49, №5

П'ята учбова задача

Відомо, що система вокальних вправ будується на основі поступового підвищення труднощів, вироблення в учнів вміння охоплювати увагою все більшу кількість елементів по лінії ускладнення комплексного завдання з виділенням якогось основного елемента на тій чи іншій стадії навчання. Після того, як учні оволоділи основними співочими навичками, на їхній основі відбувається вдосконалення вокальної техніки, розширення художньо-технічних можливостей. Новим етапом в оволодінні основами вокального мистецтва починається з вироблення в учнів навичок чіткого, легкого виконання мілких тривалостей. Тут же педагог працює над ритмічними особливостями твору. З цим завданням невідривно пов'язана робота над навичками енергійного, короткого дихання, поглиблення розвитку чіткої артикуляції, ясної чіткої дикції в рухливих темпах. Часто у вправах зі словами важко буває досягнути необхідної чіткості. Голосні звуки інтонаційно немов «розмащуються». У такому випадку корисним буває приспівування мелодії на склади. Можуть бути використані такі, як *ку, зі, да, ді, ду*.

Приклади: вокалізи № 26, № 28, №33, № 34, № 38, № 42

Шоста учбова задача

Вміння використовувати енергійне форте і м'яке звучне піано, підсилення чи зменшення звучності, вміння співати з різною динамікою – завдання шостої задачі в системі вокальних вправ. Часто зустрічається спів на нюанс піано в'яло і невиразно, без необхідної опори на диханні. Якщо учні ще не оволоділи в достатній мірі співочим диханням, мистецтвом економного довготривалого видиху, швидкого, спокійного і міцного вдиху, то форте прозвучить крикливо і форсовано, а спів на піано приведе до в'ялого сипучого звучання. Якщо учні не володіють основними вокальними навичками, то вимагання насиченості звучання може привести тільки до посилення наявних недоліків. Тому вироблення динаміки і звучності є основним завданням, яке ґрунтується на оволодінні вокальними навичками в попередній роботі. Особливо важливим у роботі над динамікою звучання є відповідний емоційний стан співаків. Тому і найбільш відповідним матеріалом по даному завданню можуть бути:

Приклади вокалізи №11, №12, № 16, №17, №21

Сьома учбова задача

Сьома задача – вироблення в учнів навичок інтонування хроматизмів. Інтонування декількох півтонових ходів підряд являється великою трудністю і зі сторони розвитку слуху і з вокальної точки зору. Тому в процесі вокального виховання задача інтонування півтонів виділяється досить пізно. Справа в тому, що діти виховувались в школах, в сім'ї на реалістичному матеріалі народної пісні. Ця музика переважно діатонічна. Тому з дитинства в учнів розвивались саме такі слухові уявлення, навички, які пов'язані з діатонічною побудовою і мелодичними оборотами в музиці. Крім того, величезну роль у вокальному вихованні учнів грає розвиток ладових сприйняття, ладового відчуття. Усвідомлення лада допомагає точному інтонуванню під час співу. Однак, при роботі над творами не завжди вдається оволодіти всім комплексом навичок, необхідних для виконання цих творів. Велику роль у цьому відіграє робота з вокальними вправами, які побудовані таким чином, щоб розвинути у дітей необхідні навички інтонування.

Приклади: вокалізи №15, №16, №18, №20, № 22

Восьма учбова задача

Остання восьма задача – це вироблення навичок трьохголосного співу. Робота над трьохголоссям опирається на міцні навички двухголосся. Шлях, яким ми йдемо, аналогічний тому, яким ми йшли при виробленні навичок двухголосся. Різниця лише в тому, що в двухголоссі ми опирались на унісон, а тут – і на унісон, і на двухголосся. Між двухголоссям і трьохголоссям немає суттєвої різниці, учні повинні чути одночасно з виконанням своєї партії, звучання інших голосів. Приступаючи до співу в три голоси, спочатку потрібно використати вправи з епізодичним трьохголоссям. Необхідно зауважити, що найбільш зручними для цього будуть вправи з самостійною мелодичною лінією в других і третіх голосах або з витриманими звуками в одній з цих партій. Дуже зручним є таке трьохголосся, де всі три голоси починають з одного звука і кожен голос має своєрідний мелодичний мажорнок. Такий склад трьохголосся сприяє більш яскравому сприйняттю учасниками тріо звучання різних партій. Навички виховання трьохголосного співу виховуються поступово, при умові кропіткої систематичної роботи в ансамблі. Найбільш важким видом трьохголосся є строго акордовий склад, де голоси середнього і нижнього рівня не мають самостійної мелодичної лінії. В процесі роботи над трьохголоссям рекомендують використовувати канони. Канон сприяє виробленню самостійного голосоведіння в трьохголосному

співі. Особливу трудність представляє середній голос. Тому в процесі роботи доцільно починати роботу саме з нього.

Приклади: вокалізи №47

Знання, вміння і навички, які придбали учні в процесі вокальних вправ, дають можливість художньо виконувати музичні твори. Вокальне вміння і навички потрібні не самі для себе, а як художньо-технічні засоби виразності в творчому процесі вокального виконавства. Важко уявити, щоб педагог ставив перед собою цей навик, як самоціль, а не як засіб. В роботі над трьохголосними вправами потребує чистого інтонування. Стрій, як відомо, є результатом оволодіння цілим рядом якостей: виховання попереднього уявлення про майбутнє звучання, яке потім потрібно буде відтворити, (розвиток внутрішнього слуху), виховання координації слуху з діяльністю голосового апарата, напрацювання елементарних співочих навичок (дихання, співацького звукоутворення, дикції ансамблю). Робота над строєм твору потребує комплексного застосування всіх цих елементів, особливо це стосується в роботі з трьохголосними творами чи вправами.

Висновок

1. Система вокальних вправ опирається на те, що оволодіння засобами художньої виразності і вокальною технікою є необхідним засобом передачі художнього образу твору. Тому вокальні вправи мають нести в собі високий художній зміст, емоційність, змістовність. За допомогою комплексу вокальних навичок проявляється зміст, художній образ пісенного матеріалу вправ.

2. Тісний зв'язок вокально-технічних навичок з розвитком музичного слуху є одним з найважливіших принципів системи вокальних вправ.

3. Процес вокальних вправ будується на поступовому оволодінні учнями конкретних вокальних навичок, які напрацьовуються завдяки виділенню в комплексі виразних засобів тої чи іншої технічної задачі і фіксації на ній основної уваги. Конкретні задачі виділяються шляхом відповідного підбору учбового матеріалу, який дає можливість сконцентрувати увагу дітей на одному елементі, хоча той знаходиться в єдиному комплексі з рештою елементів. Вправи створюють сприятливі умови для успішного оволодіння учнями тими чи іншими навичками. При цьому система вокальних вправ будується по принципу концентричного розміщення учбового матеріалу: спочатку учень оволодіває вокально-технічними основами співу у вигляді

простих вправ. В процесі роботи відбувається вдосконалення тих же вмінь і навичок.

4. Система вокальних вправ передбачає наступний об'єм і послідовність учбових задач: спочатку на нескладному музичному матеріалі виробляються навички співочого дихання, звукоутворення і дикції в унісонному, одноголосному виконанні. Закріплення вокальних навичок відбувається потім в двухголосному співі. Далі йде удосконалення та розвиток набутих вмінь.

5. Система вокальних вправ в подальшому будується на наступному: важливим чинником вокального виховання є вироблення навички збереження установки правильного вдиху. В процесі вправ необхідно напрацювати в учнів навичку швидкого, безшумного і глибокого вдиху і також навичку поступового економного видиху. Організація співочого дихання потребує взаємозв'язку окремих частин голосового апарату. Починати вокальні вправи потрібно з примарних нот діапазону учня і йти до поступового розширення зони примарного звучання, поступово згладжуючи регістри. У вокальних вправах необхідно враховувати, що в співочій дикції головне заключається в збереженні правильного співочого тону. Для збереження правильного співочого тону необхідна нейтралізація, вирівнювання, округлення вимови голосних під час співу. Вироблення вокальних навичок в процесі вправ ґрунтується на таких методичних принципах, як встановлення відповідності між характером якості звучання і відповідними рухами голосового апарату, виховання у дітей слухового контролю і оцінки якості виконання вокально-технічного завдання, свідомість в оволодінні вокальними навичками, розуміння правил і способів виконання вправи. Особистий показ педагога і пояснення в процесі вправ, а також демонстрація світлин і плакатів, які відображають правильні і неправильні прийоми голосоутворення, допомагають донести до учня суть проблеми. Зв'язок вокальних вправ з музичною грамотністю, розлучення вправ по нотах. Підтримка у дітей цікавості, активності і емоційного тону в процесі вправ досягається різноманітністю вправ і методичних прийомів. Таке поєднання спеціальних вправ створює передумови для успішного оволодіння учнями різноманітним пісенним репертуаром, згідно вікових і психологічних можливостей учнів.

Зміст збірки

1. Вокаліз № 1 – для розвитку дихання
2. Вокаліз № 2 – для розвитку дихання
3. Вокаліз № 3 – дихання і синкопи
4. Вокаліз № 4 – дихання і штрих нон легато
5. Вокаліз № 5 – кантилена, короткі фрази
6. Вокаліз № 6 – короткі фрази в помірному темпі
7. Вокаліз № 7 – синкопований ритм
8. Вокаліз № 8 – фрази середньої довжини, затакти
9. Вокаліз № 9 – гамоподібний рух, широкі фрази
10. Вокаліз № 10 – короткі фрази у помірному темпі
11. Вокаліз № 11 – фрази більш довгі, темп помірний
12. Вокаліз № 12 – довгі фрази у трьохдольному розмірі
13. Вокаліз № 13 – гамоподібний рух з ритмічними особливостями
14. Вокаліз № 14 – гамоподібний рух у помірно швидкому темпі
15. Вокаліз № 15 – освоєння хроматичних півтонів в помірному темпі
16. Вокаліз № 16 – широкі фрази, півтоновий рух, тріолі
17. Вокаліз № 17 – елементи пентатоніки
18. Вокаліз № 18 -- короткі фрази, півтоновий рух, зміна регістрів
19. Вокаліз № 19 – довгі фрази, нон легато і легато
20. Вокаліз № 20 – півтони, тріольний рух в спокійному темпі
21. Вокаліз № 21 – широкі фраз в танцювальному ритмі
22. Вокаліз № 22 – вищий регістр, півтони
23. Вокаліз № 23 – перемінний розмір, мілкі тривалості нот
24. Вокаліз № 24 – півтони в рухливому темпі
25. Вокаліз № 25 – синкопи, півтоновий рух у помірному темпі
26. Вокаліз № 26 – синкопи, тріолі
27. Вокаліз № 27 – довгі фрази, розмір 12/8
28. Вокаліз № 28 – стакато, вищий регістр
29. Вокаліз № 29 – фрази середнього розміру у більш високому регістрі
30. Вокаліз № 30 – широкі фрази, перемінний розмір
31. Вокаліз № 31 – зміна регістрів
32. Вокаліз № 32 – рух шістнадцятими в помірному темпі

33. Вокаліз № 33 – синкопи і тріолі
34. Вокаліз № 34 – синкопи, тріолі, зміна регістрів
35. Вокаліз № 35 – гамоподібний рух, зміна регістрів
36. Вокаліз № 36 – на дикцію, гамоподібний рух
37. Вокаліз № 37 – стакато в помірному темпі
38. Вокаліз № 38 – синкопи, зміна регістрів
39. Вокаліз № 39 – тріолі, більш високий регістр
40. Вокаліз № 40 – чергування стакато і легато
41. Вокаліз № 41 – гамоподібний рух зі здвигом по півтонах
42. Вокаліз № 42 – синкопи, короткі фрази в помірному темпі
43. Вокаліз № 43 -- канон
44. Вокаліз № 44 -- двухголосся
45. Вокаліз № 45 – півтоновий рух
46. Вокаліз № 46 – зміна регістрів, тріольний рух
47. Вокаліз № 47 – епізодичне трьохголосся
48. Вокаліз № 48 – одноіменний мінор, синкопи
49. Вокаліз № 49 – двухголосся з почерговим вступом
50. Вокаліз № 50 – двухголосся з терцовим і секстовим рухом

Вокаліз №1

С.Железняк

Спокійно

The musical score is written in 6/8 time and consists of three systems. The first system begins with a vocal line (treble clef) and piano accompaniment (grand staff). The tempo is marked "Спокійно". The first system includes a trill (*tr*) in the vocal line and piano (*p*) in the piano accompaniment. The second system begins at measure 5 and continues the vocal and piano parts. The third system begins at measure 9 and also continues the vocal and piano parts, featuring another trill (*tr*) in the vocal line and piano (*p*) in the piano accompaniment.

13 *mf* *mp*

13 *mf*

17 *mf* 1 2 *mp* *p* *mf*

17 *mf*

1 2

mp *p* *mf*

Вокаліз №2

Музика СЕРГІЯ ЖЕЛЕЗНЯКА

Moderato ♩ = 90

The musical score is presented in four systems, each consisting of a vocal line and a piano accompaniment. The tempo is marked as Moderato with a quarter note equal to 90 beats per minute. The key signature is one flat (B-flat major or D minor). The score includes various musical notations such as slurs, accents, and dynamic markings.

System 1: The vocal line begins with a whole note rest, followed by a half note G4, and then a series of eighth notes: A4, Bb4, C5, Bb4, A4. The piano accompaniment features a rhythmic pattern of eighth notes in the right hand and a bass line of eighth notes in the left hand.

System 2: The vocal line continues with a half note G4, followed by a half note A4, and then a series of eighth notes: Bb4, C5, Bb4, A4, G4. The piano accompaniment continues with a similar rhythmic pattern, including a key signature change to two flats (B-flat major or D minor) in the second measure.

System 3: The vocal line features a half note G4, followed by a half note A4, and then a series of eighth notes: Bb4, C5, Bb4, A4, G4. The piano accompaniment continues with a similar rhythmic pattern.

System 4: The vocal line concludes with a half note G4, followed by a half note A4, and then a series of eighth notes: Bb4, C5, Bb4, A4, G4. The piano accompaniment concludes with a similar rhythmic pattern.

Вокаліз #№3

Музика Сергія Железняка

Moderato ♩ = 90

The musical score is presented in four systems, each containing a vocal line and a piano accompaniment. The tempo is marked as Moderato with a quarter note equal to 90 beats per minute. The key signature is one sharp (F#), and the time signature is 4/4. The piano accompaniment consists of a steady eighth-note accompaniment in the bass and chords in the treble. The vocal line is melodic and expressive, with dynamic markings such as *mp* and *mf*. The score includes measures 3, 7, and 11, with the piano part starting at measure 7 and the vocal part starting at measure 11.

Вокаліз №4

Музика Сергія Железняка

Moderato ♩ = 90

The musical score is presented in three systems, each with a vocal line (treble clef) and a piano accompaniment (grand staff). The tempo is Moderato (♩ = 90) and the time signature is 4/4. The first system shows the beginning of the piece. The second system starts at measure 3 and features a triplet in the vocal line. The third system starts at measure 5 and includes a repeat sign. The piano accompaniment consists of chords and moving lines in both hands.

Вокаліз №5

Музика Сергія Железняка

Cantabile

The first system of the musical score consists of three staves. The top staff is a vocal line in treble clef, starting with a whole note chord and followed by a melodic line of eighth notes, all under a long slur. The middle and bottom staves are piano accompaniment in treble and bass clefs, respectively, providing harmonic support with chords and a simple bass line.

The second system begins at measure 5. The vocal line continues with eighth notes and a half note, ending with a quarter rest. The piano accompaniment continues with chords and a bass line.

The third system begins at measure 9. It features a repeat sign at the start. The vocal line has a melodic phrase with eighth notes and a half note. The piano accompaniment includes chords and a bass line.

The fourth system begins at measure 14. It includes a first ending (marked '1') and a second ending (marked '2'). The vocal line has a melodic phrase with eighth notes and a half note. The piano accompaniment includes chords and a bass line.

Вокаліз №6

Музика Сергія Железняка

Moderato ♩ = 108

7

7

14

14

21

21

Вокаліз №7

Музика Сергія Железняка

Moderato ♩ = 108

5

5

9

9

13 1

На закінчення

13

Вокаліз №8

Музика Сергія Железняка

Maestoso

The musical score is written in 6/8 time and consists of four systems. The key signature has two flats (B-flat and E-flat). The tempo is marked 'Maestoso'. The piano accompaniment features a complex, rhythmic pattern of chords in the right hand and a more melodic line in the left hand. The vocal line is characterized by long, flowing phrases with many ties. Dynamics include *f* (forte) and *mf* (mezzo-forte). The score includes first and second endings, indicated by '1' and '2' above the vocal staff. The piece concludes with a final chord in the piano part.

Вокаліз №9

Музика Сергія Железняка

Semplice

The musical score is written for piano and consists of four systems of staves. Each system includes a vocal line (treble clef) and a piano accompaniment (grand staff with treble and bass clefs). The key signature is two sharps (F# and C#), and the time signature is 12/8. The piece is marked 'Semplice'. The first system shows the beginning of the piece with a vocal line starting on a whole note and piano accompaniment. The second system features a triplet of eighth notes in the vocal line. The third system includes a long melodic line in the vocal part. The fourth system concludes the piece with a final cadence in both parts.

Вокаліз №10

Музика Сергія Железняка

Andante

The musical score is written in 3/4 time and consists of four systems. Each system includes a vocal line and a piano accompaniment. The piano accompaniment is divided into right and left hands. The tempo is marked 'Andante'. The key signature is one flat (B-flat major or D minor). The score is numbered 1 through 15, with a repeat sign at the end of the 15th measure. The first system starts with a vocal line that begins with a whole rest, followed by a melodic phrase. The piano accompaniment features a rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes. The second system continues the vocal melody and piano accompaniment. The third system includes a repeat sign and a key signature change to two flats (B-flat major or D minor). The fourth system concludes the piece with a final cadence and a repeat sign.

Вокаліз №11

Музика Сергія Железняка

Moderato ♩ = 90

The musical score is presented in a standard format with a vocal line and a piano accompaniment. The piano accompaniment is written in a grand staff (treble and bass clefs). The score is divided into four systems, each starting with a measure number (1, 5, 9, 13). The key signature has one flat (B-flat major), and the time signature is 4/4. The tempo is marked 'Moderato' with a quarter note equal to 90 beats per minute. The piano accompaniment features a complex rhythmic pattern with many beamed eighth notes and chords. The vocal line is melodic and spans 13 measures.

Вокаліз №12

Музика Сергія Железняка

Tempo di valse

The musical score is written in 3/4 time and consists of four systems of vocal and piano accompaniment. The key signature has one sharp (F#).

System 1: The vocal line begins with a quarter rest, followed by a half note G4, a quarter note A4, and a quarter note B4. The piano accompaniment starts with a half note G3 in the bass and a half note G4 in the treble.

System 2: The vocal line features a melodic phrase starting on G4, moving up stepwise to B4, then down to G4, and ending on E4. The piano accompaniment provides harmonic support with chords and moving lines in both hands.

System 3: The vocal line has a melodic phrase starting on G4, moving up to B4, then down to G4, and ending on E4. The piano accompaniment continues with harmonic support.

System 4: The vocal line concludes with a melodic phrase starting on G4, moving up to B4, then down to G4, and ending on E4. The piano accompaniment provides harmonic support.

Вокаліз №13

Музика Сергія Железняка

Allegro ♩ = 120

5

5

9

9

14

14

Вокаліз №14

Музика Сергія Железняка

Allegro

The first system of the musical score consists of three staves. The top staff is a single treble clef staff in 4/4 time, starting with a whole rest followed by a melodic line of eighth notes. The middle and bottom staves are grouped as a grand staff (treble and bass clefs). The middle staff features a rhythmic accompaniment of eighth notes with accents, while the bass staff provides a steady eighth-note bass line.

The second system continues the piece, starting at measure 5. The top staff features a melodic line with slurs and accents. The middle staff continues the rhythmic accompaniment with accents. The bass staff maintains the eighth-note bass line.

The third system begins at measure 9. The top staff shows a melodic line with a key signature change to three flats (B-flat major/C minor) and slurs. The middle staff continues the accompaniment with accents. The bass staff continues the eighth-note bass line.

13

Musical score for measures 13-16. The system consists of a single treble clef staff and a grand staff (treble and bass clefs). The key signature is three flats (B-flat, E-flat, A-flat). The melody in the treble clef staff features a series of eighth notes with a slur over measures 13-16. The grand staff accompaniment includes chords and eighth notes in both the treble and bass clefs.

17

Musical score for measures 17-20. The system consists of a single treble clef staff and a grand staff. The key signature is three flats. The melody in the treble clef staff has a slur over measures 17-20. The grand staff accompaniment features chords and eighth notes, with a complex chordal texture in measure 18.

21

Musical score for measures 21-23. The system consists of a single treble clef staff and a grand staff. The key signature changes to two sharps (F-sharp, C-sharp). The melody in the treble clef staff has a slur over measures 21-23. The grand staff accompaniment includes chords and eighth notes in both the treble and bass clefs.

24

Musical score for measures 24-27. The system consists of a single treble clef staff and a grand staff. The key signature is two sharps. The melody in the treble clef staff has a slur over measures 24-27. The grand staff accompaniment includes chords and eighth notes in both the treble and bass clefs.

Вокаліз №15

Музика Сергія Железняка

Moderato ♩ = 100

The musical score is written in 4/4 time with a tempo marking of Moderato (♩ = 100). It is divided into four systems, each with a vocal line and a piano accompaniment. The piano accompaniment is highly textured, featuring many chords and arpeggios. The vocal line is melodic and includes a repeat section with first and second endings. The key signature has one sharp (F#).

System 1: Measures 1-4. The vocal line begins with a rest, followed by a melodic phrase. The piano accompaniment provides a harmonic foundation.

System 2: Measures 5-8. The vocal line continues with a melodic phrase. The piano accompaniment features a complex harmonic structure.

System 3: Measures 9-12. The vocal line includes a repeat section. The piano accompaniment continues with a complex harmonic structure.

System 4: Measures 13-16. The vocal line includes a first ending (1) and a second ending (2). The piano accompaniment concludes with a complex harmonic structure.

Вокаліз №16

Музика Сергія Железняка

Cantabile

5

5

11

11

17

17

rit. 8^{vb-1}

Вокаліз №17

Музика Сергія Железняка

The musical score is written in 6/8 time and consists of four systems, each with a vocal line and a piano accompaniment. The piano part is divided into two staves (treble and bass clef). The score includes dynamic markings: *mf* (mezzo-forte), *mp* (mezzo-piano), and *f* (forte). The piece concludes with a double bar line at the end of the fourth system.

6

6

12

12

17

17

mf

mp

f

mp

Вокаліз №18

Музика Сергія Железняка

Moderato ♩ = 100

The first system of the score consists of four measures. The upper staff is in treble clef with a key signature of one flat (B-flat) and a 3/4 time signature. It begins with a whole rest, followed by chords in the second, third, and fourth measures. The lower staff is in bass clef and contains a simple melodic line of quarter notes: B-flat, A, G, F, E, D, C, B-flat.

The second system covers measures 5 through 8. The upper staff features a melodic line with a slur over measures 5-6 and another slur over measures 7-8. The lower staff provides harmonic accompaniment with chords and a bass line.

The third system covers measures 12 through 15. It includes a repeat sign in measure 13. The upper staff has a melodic line with a slur over measures 12-13 and another slur over measures 14-15. The lower staff continues the accompaniment.

The fourth system covers measures 18 through 21. The upper staff has a melodic line with a slur over measures 18-20 and a first ending bracket over measures 20-21. The lower staff provides accompaniment, ending with a fermata in measure 21.

Вокаліз №19

Музика Сергія Железняка

Mabciale ♩ = 80

The musical score is written in 4/4 time with a key signature of two flats (B-flat major). The tempo is marked as 'Mabciale' with a quarter note equal to 80 beats per minute. The score is divided into four systems, each with a measure number (1, 4, 7, 10) at the beginning of the vocal line.

- System 1 (Measures 1-4):** The vocal line begins with a rest, followed by a melodic phrase starting on G4. The piano accompaniment features a rhythmic pattern of eighth notes in the right hand and a bass line in the left hand. Dynamic markings include *f* and *mp*.
- System 2 (Measures 5-8):** The vocal line continues with a melodic line. The piano accompaniment maintains the rhythmic pattern. A *cantabile* marking is present above the vocal staff.
- System 3 (Measures 9-12):** The vocal line concludes with a melodic phrase. The piano accompaniment features a more complex texture with chords and moving lines. Dynamic markings include *mp* and *f*.
- System 4 (Measures 13-14):** The vocal line ends with a final melodic phrase. The piano accompaniment concludes with a final chord. Dynamic markings include *f*.

Performance instructions include *mp* (mezzo-piano) and *f* (forte). The tempo is marked as *Mabciale* with a quarter note equal to 80. The style is indicated as *cantabile*.

Вокаліз №20

Музика Сергія Железняка

Andante ♩ = 60

The musical score is written for voice and piano. It is in the key of B-flat major (two flats) and 4/4 time. The tempo is marked 'Andante' with a quarter note equal to 60 beats per minute. The score is divided into four systems of staves. The first system (measures 1-4) shows the vocal line and piano accompaniment. The second system (measures 5-7) continues the vocal line with triplets and the piano accompaniment. The third system (measures 8-11) features more complex piano accompaniment with triplets and a repeat sign. The fourth system (measures 12-14) concludes the piece with a repeat sign and a final cadence.

Вокаліз №21

Музика Сергія Железняка

Tempo di polacca non troppo

The musical score is written in 4/4 time and consists of a vocal line and piano accompaniment. The key signature has one sharp (F#), and the tempo is marked 'Tempo di polacca non troppo'. The score is divided into four systems, each with a measure number (1, 4, 7, 9) at the beginning of the vocal line. The piano accompaniment features a rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes, often with chords. The vocal line is melodic and includes some slurs and ties. The score concludes with a double bar line and a fermata over the final notes.

Вокаліз №22

Музика Сергія Железняка

Grazioso

The musical score is written in 3/4 time and is divided into four systems, each containing a vocal line and a piano accompaniment. The tempo is marked 'Grazioso'. The key signature is one sharp (F#), and the piece concludes with a double bar line and repeat dots.

System 1: The vocal line begins with a half note G4, followed by a dotted quarter note A4, an eighth note B4, and a quarter note C5. The piano accompaniment features a steady eighth-note bass line in the left hand and chords in the right hand.

System 2: The vocal line continues with a half note D5, a dotted quarter note E5, an eighth note F#5, and a quarter note G5. The piano accompaniment maintains the eighth-note bass line and provides harmonic support with chords.

System 3: The vocal line starts with a half note A5, followed by a dotted quarter note B5, an eighth note C6, and a quarter note D6. The piano accompaniment continues with the eighth-note bass line and chords.

System 4: The vocal line concludes with a half note E6, a dotted quarter note F#6, an eighth note G6, and a quarter note A6. The piano accompaniment ends with a final chord in the right hand and a sustained bass note in the left hand.

17

Musical score for measures 17-20. The top staff is a single melodic line with a slur over measures 17-20. The piano accompaniment consists of two staves: the right hand has chords and eighth notes, and the left hand has a simple bass line.

21

Musical score for measures 21-24. The top staff is a single melodic line with a slur over measures 21-24. The piano accompaniment consists of two staves: the right hand has chords and eighth notes, and the left hand has a simple bass line.

25

Musical score for measures 25-28. The top staff is a single melodic line with a slur over measures 25-28. The piano accompaniment consists of two staves: the right hand has chords and eighth notes, and the left hand has a simple bass line. A first ending bracket labeled "1" covers measures 27-28, and a second ending bracket labeled "2" covers measure 28.

Вокаліз №23

Музика Сергія Железняка

In stile folk ♩ = 100

5

5

9 *Fine*

9

12

12

15

15

18

D.S. al Fine

Fine

18

Вокаліз №24

Музика Сергія Железняка

Andante ♩ = 60

The musical score is written in 2/4 time and marked Andante with a tempo of 60 beats per minute. It consists of a vocal line and a piano accompaniment. The piano part features a complex rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes. The score is divided into systems, with measures 6, 11, and 16 marked at the beginning of their respective systems. The final system includes first and second endings.

Вокаліз №25

Музика Сергія Железняка

Moderato ♩ = 90

5

5

9

9

13

13

17

17

20 1 2

20

20

Вокаліз №26

Музика Сергія Железняка

Moderato ♩ = 90

The musical score is written in 4/4 time with a key signature of two flats (B-flat major). The tempo is marked 'Moderato' with a quarter note equal to 90 beats per minute. The score is divided into four systems, each containing a vocal line and a piano accompaniment.

- System 1 (Measures 1-4):** The vocal line begins with a whole rest, followed by a repeat sign and a melodic phrase consisting of quarter notes G4, A4, Bb4, C5, and a triplet of quarter notes G4, F4, E4. The piano accompaniment features a bass line of quarter notes G2, A2, Bb2, C3 and a treble line with chords and triplets.
- System 2 (Measures 5-8):** The vocal line continues with a triplet of quarter notes G4, A4, Bb4, followed by quarter notes C5, Bb4, A4, and a triplet of quarter notes G4, F4, E4. A section sign (§) is placed above measure 6. The piano accompaniment continues with similar rhythmic patterns.
- System 3 (Measures 9-13):** The vocal line features a triplet of quarter notes G4, A4, Bb4, followed by quarter notes C5, Bb4, A4, and a triplet of quarter notes G4, F4, E4. Slurs and accents are used over the triplets. The piano accompaniment includes chords and triplets.
- System 4 (Measures 14-17):** The vocal line concludes with a triplet of quarter notes G4, A4, Bb4, followed by quarter notes C5, Bb4, A4, and a triplet of quarter notes G4, F4, E4. A 'D.C. al Fine' marking and a section sign (§) are present above measure 15. The piano accompaniment ends with a final chord and a repeat sign.

Вокаліз №27

Музика Сергія Железняка

Con anima ♩ = 80

The musical score is written in 12/8 time and consists of four systems. Each system includes a vocal line and a piano accompaniment. The key signature is three flats (B-flat, E-flat, A-flat). The tempo is marked 'Con anima' with a quarter note equal to 80 beats per minute. The score includes various musical notations such as slurs, ties, and dynamic markings.

System 1: Measures 1-3. The vocal line begins with a whole note rest, followed by a melodic phrase. The piano accompaniment features a rhythmic pattern of eighth notes in the right hand and a bass line in the left hand.

System 2: Measures 4-7. The vocal line continues with a melodic phrase. The piano accompaniment maintains the rhythmic pattern.

System 3: Measures 8-10. The vocal line continues with a melodic phrase. The piano accompaniment maintains the rhythmic pattern.

System 4: Measures 11-13. The vocal line concludes with a melodic phrase. The piano accompaniment concludes with a final chord. A first ending bracket spans measures 11-12, and a second ending bracket spans measures 12-13.

Вокаліз №28

Музика Сергія Железняка

Allegretto scherzando ♩ = 80

The musical score is written in 4/4 time and B-flat major. It consists of a vocal line and a piano accompaniment. The tempo is *Allegretto scherzando* with a quarter note equal to 80 beats per minute. The score is divided into four systems, each with a vocal line and a piano accompaniment. The piano accompaniment features various textures, including chords, arpeggios, and triplets. The vocal line consists of a single melodic line with some rests. The score ends with a double bar line and a fermata over the final chord.

Вокаліз №29

Музика Сергія Железняка

Andante ♩ = 80

5

5

9

9

13

13

Вокаліз №30

Музика Сергія Железняка

In stile folk ♩ = 75

The musical score is written for voice and piano. It consists of 13 measures, divided into four systems. The key signature has two flats (B-flat major), and the time signature is 3/4. The tempo is marked 'In stile folk' with a quarter note equal to 75 beats per minute. The score includes a vocal line and a piano accompaniment. The piano part features chords with accents and dynamic markings such as 'p' and 'b'. The vocal line is primarily composed of eighth and quarter notes, with some rests. The piano accompaniment provides harmonic support with chords and moving lines in both hands.

17

17

21

21

25

25

29

29

Вокаліз №31

Музика Сергія Железняка

♩ = 75

The musical score is written in 12/8 time and consists of four systems of vocal and piano accompaniment. The key signature is two flats (B-flat and E-flat). The tempo is marked as ♩ = 75. The score is divided into four systems, each starting with a measure number (4, 4, 7, 10) in the left margin. The vocal line is written in a single treble clef, and the piano accompaniment is written in two staves (treble and bass clefs). The piano part features a complex rhythmic pattern with many beamed notes and rests, creating a dense texture. The vocal line is melodic and often features long phrases with slurs. The piece concludes with a double bar line at the end of the fourth system.

Вокаліз №32

Музика Сергія Железняка

Moderato

The musical score is written in 4/4 time with a key signature of two flats (B-flat major). It is marked 'Moderato'. The score is divided into systems with measure numbers 4, 7, and 11. The piano accompaniment features complex textures with triplets and sixteenth-note patterns. The vocal line consists of melodic phrases with some triplets. The score concludes with a double bar line at the end of the final system.

Вокаліз №33

Музика Сергія Железняка

Andante ♩ = 60

The musical score is written in 4/4 time with a key signature of two sharps (F# and C#). The tempo is marked 'Andante' with a metronome marking of ♩ = 60. The score is divided into four systems, each containing a vocal line and a piano accompaniment. The piano part is written in grand staff notation (treble and bass clefs). The vocal line consists of eighth and quarter notes, often grouped in pairs or triplets. The piano accompaniment features a steady eighth-note bass line and chords in the right hand, with many triplets and slurs. Measure numbers 5, 9, and 12 are indicated at the beginning of their respective systems. The piece concludes with a double bar line at the end of the fourth system.

Вокаліз №34

Музика Сергія Железняка

Maestoso

The musical score is presented in four systems, each with a vocal line and a piano accompaniment. The piano part is written in grand staff notation (treble and bass clefs).

- System 1:** The vocal line begins with a whole rest, followed by a quarter rest, and then a series of eighth notes. The piano accompaniment features a triplet of eighth notes in the right hand and a steady eighth-note bass line in the left hand.
- System 2:** The vocal line continues with eighth notes. The piano accompaniment includes a triplet of eighth notes in the right hand and continues with eighth notes in the left hand.
- System 3:** The vocal line continues with eighth notes. The piano accompaniment features a triplet of eighth notes in the right hand and eighth notes in the left hand.
- System 4:** The vocal line continues with eighth notes. The piano accompaniment features a triplet of eighth notes in the right hand and eighth notes in the left hand.

13

Musical score for measures 13-15. The top staff is a single melodic line with eighth and sixteenth notes, including triplets and slurs. The middle staff is a piano accompaniment with chords and triplets. The bottom staff is a bass line with eighth notes and triplets.

16

Musical score for measures 16-19. The top staff continues the melodic line with slurs and triplets. The middle staff features complex chordal textures with triplets. The bottom staff continues the bass line with triplets.

Вокаліз №35

Музика Сергія Железняка

Andante ♩ = 60

The musical score is presented in four systems, each containing a vocal line and a piano accompaniment. The key signature is one flat (B-flat major), and the time signature is 2/4. The tempo is marked 'Andante' with a quarter note equal to 60 beats per minute. The score begins with a vocal line that has a long rest for the first two measures, followed by a melodic phrase. The piano accompaniment starts with a steady bass line and a treble part consisting of chords and a melodic line. The first system ends at measure 5. The second system begins at measure 6 and continues to measure 10. The third system begins at measure 11 and continues to measure 14. The fourth system begins at measure 15 and continues to measure 18, ending with a double bar line. The piano accompaniment features a consistent bass line of quarter notes and a treble part with chords and a melodic line that often moves in parallel motion with the vocal line.

Вокаліз №36

Музика Сергія Железняка

Marciale

Дон, ди-ги дон, ди-ги дон, ди-ги, ди-ги, ди-ги, дон, ди-гидон, ди-гидон, ди-ги,ди-ги,ди_ги,

simile

9

Musical score for measures 9-10. The system consists of three staves: a single treble clef staff at the top, and a grand staff (treble and bass clefs) below. The treble staff contains a melodic line with eighth notes and rests. The grand staff contains a dense accompaniment of chords in the right hand and a simple bass line in the left hand.

11

Musical score for measures 11-12. The system consists of three staves: a single treble clef staff at the top, and a grand staff (treble and bass clefs) below. The treble staff contains a melodic line with eighth notes and rests. The grand staff contains a dense accompaniment of chords in the right hand and a simple bass line in the left hand.

13

Musical score for measures 13-14. The system consists of three staves: a single treble clef staff at the top, and a grand staff (treble and bass clefs) below. The treble staff contains a melodic line with eighth notes and rests. The grand staff contains a dense accompaniment of chords in the right hand and a simple bass line in the left hand.

15

Musical score for measures 15-16. The system consists of three staves: a single treble clef staff at the top, and a grand staff (treble and bass clefs) below. The treble staff contains a melodic line with eighth notes and rests. The grand staff contains a dense accompaniment of chords in the right hand and a simple bass line in the left hand. The system concludes with a double bar line.

Вокаліз №37

Музика Сергія Железняка

Moderato ♩ = 80

The musical score is presented in four systems, each containing a vocal line and a piano accompaniment. The tempo is marked 'Moderato' with a quarter note equal to 80 beats per minute. The time signature is 2/4. The piano accompaniment features a consistent eighth-note bass line and chords in the right hand. The vocal line consists of eighth-note phrases. The piece concludes with a final cadence in the piano part.

7

13

19

Вокаліз №38

Музика Сергія Железняка

Andante ♩ = 80

6

6

12

12

17

17

Вокаліз №39

Музика Сергія Железняка

In stile neapolitano ♩ = 100

The musical score is written in 4/4 time with a key signature of one flat (B-flat major). The tempo is marked as ♩ = 100. The piece is in the style of Neapolitan music. The score consists of 13 measures, divided into four systems. The first system contains measures 1-4, the second system measures 5-8, the third system measures 9-12, and the fourth system measures 13. The vocal line (treble clef) features a melodic line with several triplet figures and a final sustained note. The piano accompaniment (grand staff) provides harmonic support, including a bass line with a steady eighth-note pattern and various chordal textures. The piece concludes with a sustained chord in the right hand.

17

Musical score for measures 17-20. The top staff is a single melodic line with a 7/8 time signature, featuring a triplet of eighth notes and a half note. The piano accompaniment consists of two staves: the right hand has chords and triplets, while the left hand has a simple eighth-note bass line.

21

Musical score for measures 21-24. The top staff has a repeat sign at the beginning and continues with a melodic line. The piano accompaniment features chords and triplets in both hands.

25

Musical score for measures 25-27. The top staff continues the melodic line with a long slur. The piano accompaniment continues with chords and triplets.

28

Musical score for measures 28-30. The top staff has two first endings labeled "1" and "2". The piano accompaniment features chords and a bass line.

Вокаліз №40

Музика Сергія Железняка

Moderato ♩ = 90

5

5

9

9

14

14

Вокаліз №41

Музика Сергія Железняка

♩ = 90

The musical score is presented in four systems, each containing a vocal line and a piano accompaniment. The tempo is marked as ♩ = 90. The key signature changes from C major to D major at measure 6, to B-flat major at measure 10, and to A-flat major at measure 14. The piano accompaniment is characterized by dense, arpeggiated chords and complex rhythmic patterns. The vocal line consists of melodic phrases with some rests and fermatas.

Вокаліз №42

Музика Сергія Железняка

♩ = 80

The musical score is presented in four systems, each with a vocal line and a piano accompaniment. The key signature is B-flat major (two flats) and the time signature is 4/4. The tempo is marked as quarter note = 80. The score includes measure numbers 1, 5, 9, and 13. The piano accompaniment consists of a bass line with eighth notes and a treble line with chords and melodic fragments. The vocal line is melodic and expressive, with some phrases repeated. The score ends with a double bar line and repeat signs.

Вокаліз №43. Канон

Музика Сергія Железняка

Moderato ♩ = 108

1
А_ пель_ си_ ни, ман_ да_ ри_ ни і миг_ даль,

2
А_ пель_ си_ ни,

4
і миг_ даль, не рос_ туть на ду_ бі, не рос_ туть на ду_ бі, звіс_ но, жаль,

ман_ да_ ри_ ни і миг_ даль, і миг_ даль, не рос_ туть на ду_ бі,

8
звіс_ но, жаль.

не рос_ туть на ду_ бі, звіс_ но, жаль, звіс_ но, жаль.

Вокаліз №44

Музика Сергія Железняка

Moderato ♩ = 90

5

9

13

13

pva-

Вокаліз №45

Музика Сергія Железняка

Moderato ♩ = 90

The musical score is presented in four systems, each containing a vocal line and a piano accompaniment. The key signature is one flat (B-flat major), and the time signature is 4/4. The tempo is marked 'Moderato' with a quarter note equal to 90 beats per minute. The piano accompaniment consists of a steady eighth-note pattern in the right hand and a bass line in the left hand. The vocal line is melodic and expressive, with various phrasing slurs and dynamics. The score is divided into four systems, with measure numbers 5, 9, and 13 indicated at the beginning of each system.

Вокализ № 46

Музика СЕРГІЯ ЖЕЛЕЗНЯКА

♩ = 80

The musical score is written in 3/4 time with a key signature of one flat (B-flat major). The tempo is marked as ♩ = 80. The score consists of 14 measures, divided into four systems of two staves each. The first system (measures 1-4) shows the vocal line and piano accompaniment. The second system (measures 5-8) continues the vocal line with a slur over measures 5-8 and the piano accompaniment. The third system (measures 9-12) features a long slur over the vocal line from measure 9 to 12 and the piano accompaniment. The fourth system (measures 13-14) concludes the piece with a 4/4 time signature change at the end of measure 14. The piano accompaniment includes chords and arpeggiated figures.

Meno mosso

17

3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3

20

Tempo I

3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3

25

3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3

30

3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3

Вокаліз № 47

Музика СЕРГІЯ ЖЕЛЕЗНЯКА

Moderato ♩ = 90

The musical score is presented in four systems, each containing a vocal line (top staff) and a piano accompaniment (bottom staff). The key signature is one flat (B-flat major), and the time signature is 3/4. The tempo is marked 'Moderato' with a quarter note equal to 90 beats per minute. The score begins with a piano introduction in the right hand, while the left hand plays a simple bass line. The vocal line enters with a series of chords. The piano accompaniment features a steady bass line and chords in the right hand. The score concludes with a final chord in the piano accompaniment.

2
20

Musical notation for measures 20-24. The system consists of a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line is in a treble clef with a key signature of one flat (B-flat). It features a series of chords and a melodic line that begins in measure 20 and continues through measure 24. The piano accompaniment is in a grand staff (treble and bass clefs) and provides harmonic support with chords and a bass line.

25

Musical notation for measures 25-28. The system consists of a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line continues with chords and a melodic line, featuring a long note in measure 27. The piano accompaniment continues with chords and a bass line.

25

Piano accompaniment for measures 25-28. The system consists of a grand staff (treble and bass clefs). The right hand plays chords and the left hand plays a bass line.

29

Musical notation for measures 29-32. The system consists of a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line features chords and a melodic line. The piano accompaniment continues with chords and a bass line.

29

Piano accompaniment for measures 29-32. The system consists of a grand staff (treble and bass clefs). The right hand plays chords and the left hand plays a bass line.

33

Musical notation for measures 33-36. The system consists of a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line features chords and a melodic line. The piano accompaniment continues with chords and a bass line, ending with a double bar line in measure 36.

33

Piano accompaniment for measures 33-36. The system consists of a grand staff (treble and bass clefs). The right hand plays chords and the left hand plays a bass line.

Вокаліз № 48

Музика СЕРГІЯ ЖЕЛЕЗНЯКА

Moderato ♩ = 90

Musical score for the Moderato section, measures 1-4. The piece is in 4/4 time with a tempo of 90 beats per minute. The key signature has two flats (B-flat and E-flat). The score consists of a vocal line and a piano accompaniment. The piano part features a steady eighth-note bass line and chords in the right hand.

5

Vocal line for the Moderato section, measure 5. The melody continues with a mix of quarter and eighth notes.

5

Piano accompaniment for the Moderato section, measures 5-8. The piano part continues with the eighth-note bass line and chords.

9

Vocal line for the Moderato section, measure 9. The melody concludes with a half note.

9

Piano accompaniment for the Moderato section, measures 9-12. The piano part concludes with a final chord.

Meno mosso ♩ = 75

13

Vocal line for the Meno mosso section, measure 13. The tempo is slower, and the melody features triplets.

13

Piano accompaniment for the Meno mosso section, measures 13-16. The piano part features triplets in both hands, mirroring the vocal line.

Moderato ♩ = 90

15

15

19

1

2

19

Вокаліз № 49

Музика СЕРГІЯ ЖЕЛЕЗНЯКА

Moderato ♩ = 90

The musical score is written for voice and piano. It begins with a treble and bass clef, a key signature of two flats (B-flat major), and a 6/4 time signature. The tempo is marked 'Moderato' with a quarter note equal to 90 beats per minute. The score consists of 12 measures. The piano accompaniment features a steady bass line and arpeggiated chords in the right hand. The vocal line is melodic, with some triplets and grace notes. The piece concludes with a double bar line and repeat signs.

Вокаліз № 50

Музика СЕРГІЯ ЖЕЛЕЗНЯКА

Moderato ♩ = 100

The musical score is presented in three systems. Each system includes a vocal line (treble clef) and piano accompaniment (grand staff with treble and bass clefs). The tempo is marked 'Moderato' with a quarter note equal to 100 beats per minute. The first system begins with a vocal line that has a whole rest for the first two measures, followed by a melodic phrase. The piano accompaniment starts with a rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes. The second system begins at measure 5, where the vocal line continues with a melodic phrase. The piano accompaniment continues with the same rhythmic pattern. The third system begins at measure 9, where the vocal line continues with a melodic phrase. The piano accompaniment continues with the same rhythmic pattern.

13

Musical score for measures 13-16. The system consists of a single treble clef staff and a grand staff (treble and bass clefs). The treble staff contains a melodic line with eighth and sixteenth notes, including a triplet in measure 13. The grand staff provides harmonic accompaniment with chords and moving lines in both hands.

17

Musical score for measures 17-19. The system consists of a single treble clef staff and a grand staff. The treble staff continues the melodic line with eighth notes and rests. The grand staff accompaniment features chords and moving lines in both hands.

20

Musical score for measures 20-22. The system consists of a single treble clef staff and a grand staff. The treble staff features a melodic line with eighth notes and rests. The grand staff accompaniment features chords and moving lines in both hands.

23

Musical score for measures 23-26. The system consists of a single treble clef staff and a grand staff. The treble staff contains a melodic line with eighth notes and rests, including a first ending bracket labeled '1' and a second ending bracket labeled '2'. The grand staff accompaniment features chords and moving lines in both hands.